

EXPEDIENT D'ENDERROCAMENT DE CASES DEL PORTAL DE LA MAR, FORA DEL MUR, PER A LA REPARACIÓ D'UN LLENÇ DE MURALLA. 1638 ESTUDI I TRANSCRIPCIÓ

Carles Jover i Carrasco

INTRODUCCIÓ I COMENTARI

El segle XVII és, des del punt de vista històric, el segle de les dificultats, tot i ser una definició que pugua pecar de generalitzadora. De fet, els anys centrals de la centúria són testimoni dels moments de màxima dificultat, agreujats per les conseqüències del sagnant episodi de l'expulsió dels moriscos, tot i que els senyals de canvi de conjuntura es van produir ja a finals del XVI. A les nostres terres, a la dolenta situació econòmica del període de recessió que es pateix a mitjans de segle es va unir el perill dels continuats atacs de corsaris i pirates berberiscos que des de les terres del nord d'Àfrica atacaven i amenaçaven el litoral sud del País Valencià, i serà aquesta la causa fonamental que mourà les institucions dianenques a iniciar les diligències que tot seguit transcrivim.

La pressió exercida per pirates i corsaris no venia de feia poc temps; ja des de mitjans del segle XVI, el perill turc primer i després -sempre d'una manera continuada- "les accions barbaresques van continuar el seu curs demolidor sobre les rutes marítimes d'aprovisionament blader i la mateixa costa del País Valencià."⁽¹⁾ Aquesta pressió sovint obligava les viles costaneres de l'Antic Regne de València a construir, remodelar o enfortir les seues defenses. Així, per exemple, sabem que les diverses portes de la vila de Xàbia es van condicionar entre 1634 i 1639⁽²⁾, dates coincidents amb les del nostre document.

Al text que transcrivim es manifesten d'una manera ben palesa les dues vessants que adés esmentàvem: l'econòmica i la protecció respecte dels corsaris. D'una banda hi ha l'obligatorietat -derivada d'una ordre del Lloctinent General del Regne- d'enderrocar part de dues cases que fitaven amb un llenç de muralla que anava des del portal de la Mar fins a la torre del Galliner i que necessitava, donat el seu estat, d'una imperiosa remodelació. Pel que fa a la vessant econòmica de l'afer, el text ens dóna a conèixer la impossibilitat econòmica de la ciutat de Dènia per fer-se'n càrrec dels pagaments que tal obra suposava, donada la dolenta situació del comerç al seu port, principal font d'ingressos, que queda reflectit en el minvament de l'impost de la "sissa", el

1.- GARCIA MARTINEZ, Sebastià. **Bandolers, corsaris i moriscos**. València, 1980. p. 56.

2.- CRUAÑES SIGNES, Godofredo. "Efemérides històriques de la Villa de Jábea". **Rev. Xàbiga**, nº 1. Xàbia, 1986. p. 42-43. Correspon a les anotacions 158, 160 i 161. En aquesta darrera també apareix el Virrei Ferran de Borja com la persona que dóna l'ordre per a l'enfortiment del portal.

qual s'ha reduït -potser amb paraules no exemptes d'algun matís d'exageració- "més de la mitat de lo que es solia y acostumava arrendar" (f. 6 r.).

El document se'n presenta en forma de diversos materials reunits: són les diligències de la "supplicació" que el síndic i procurador de Dénia, Joan Baptista Rodriguez, presenta al Consell del Lloctinent i Capità General, títol que equivalia al de Virrei, En Ferran de Borja i Aragó, virrei entre 1635 i 1640, el qual es va caracteritzar per les mesures dictades contra els francesos que residien al Regne⁽³⁾, potser pel suport material que els navilis francesos donaven a les incursions barbaresques a les costes valencianes, en el marc de la guerra entre França i la monarquia hispànica que no acabarà fins el 1659.

Al primer document (f. 2 r.) es planteja la sol·licitud per part del síndic i procurador de la necessitat de la ciutat de Dénia de carregar a censal les quantitats necessàries per fer front a les obres. Després (ff. 3 v. a 7 v.) hi ha les relacions de tres testimonis que certifiquen i verifiquen les raons adduïdes en la suplicació del síndic: són els testimonis de Vicent Esteve, ciutadà, Francesc Palmir, clergue, i Josep Vives, mercader. La tercera part és la concessió (f. 8 r. i ss.) de l'esmentat censal per part de la màxima autoritat del Regne, ja que, com també s'esmenta al text, els representants de Dénia van haver d'adreçar-se a València perquè en aquells moments estava en litigi la titularitat sobre la possessió de la ciutat i marquesat després de la mort de Francesc de Sandoval, sisé marquès de Dénia, el 1635, successió que es va resoldre després d'un plet de set anys⁽⁴⁾.

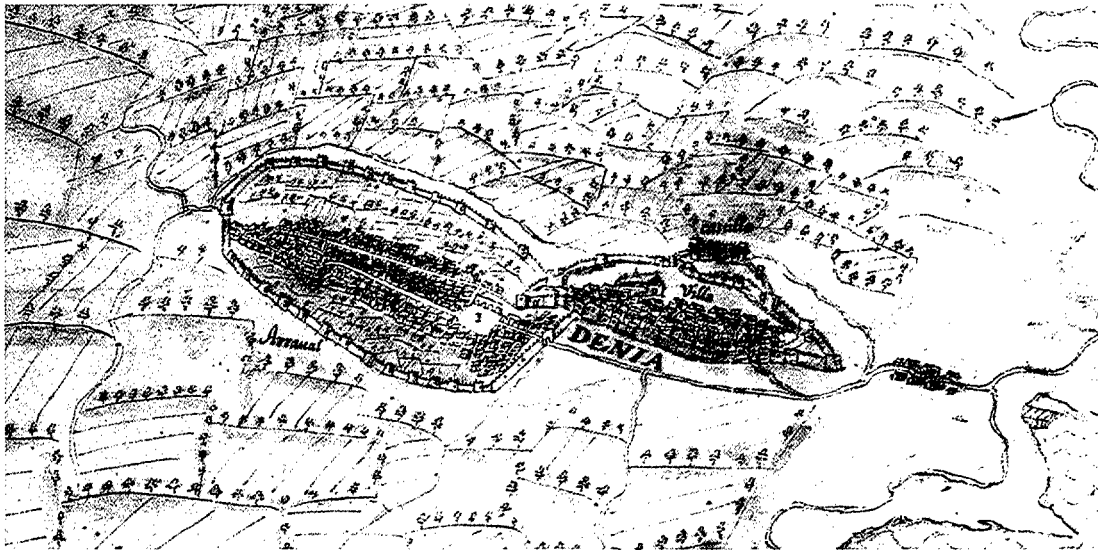
Tenim un document contemporani que ens parla d'aquesta obra. Segons Palau, davant l'atac pirata a Calp, el 3 d'agost de 1637, els representants municipals van encetar la revisió del sistema emmurallat de la Vila, potser coincidint amb la "reial visita" que ens anomena el text. El llenç de muralla objecte de les obres va ser sols una minsa part del projecte inicial, com ho podem observar al text de Palau: "Solo aquel referido lienso que haze frente al mar, era tan baxo y flaco que justamente se podia temer por el otra desdicha como la de Calpe. (...) y se llevaba la mira a continuar la fortificación desde la torre que llaman del gallinero donde ella fenece con un gran pedaço de muro antiquíssimo que permanece en pie con sus torres casi enteras (...) que por ser tan gran troço a poca costa se pudiera reparar y continuar, cercando todo aquel quartel del Convento, casas y calle nueva. Pero considerada la importancia de la fortificación en tiempos tan rebueltos y de tan manifesto peligro, resolvieron (dexando aquel primer intento) dar principio al reparo del muro flaco y baxo, levantándole de nuevo de mampostería de 1.300 palmos de largo, 36 de alto y seys de grueso por lo alto, con su andamio y banquetta para correr por lo alto, con su parapeto y troneras muy a la orden ..." ⁽⁵⁾

Així doncs, es va restaurar sols el llenç que conduïa des del portal de la Mar a la torre del Galliner -que no correspon amb l'actual-, també anomenada de la Glorieta, començant-se els treballs, segons Palau, el set de gener de 1638. Les obres van ser realitzades per la mateixa població, en forma de colles, per la qual cosa -sempre seguint Palau- l'obra va ser poc onerosa per a les empobrides arques municipals. Malgrat tot, la cosa no degué anar molt bé perquè ens trobem amb el document que transcrivim, segons el qual la ciutat

3.- **Història del País Valencià. Vol. III.** Barcelona, 1989. p. 208.

4.- CHABAS LLORENS, Roc. **Historia de la Ciudad de Denia**, vol. II. Alacant, 1972. pp. 123 i ss.

5.- PALAU, Marco Antonio. **Diana desenterrada.** Alacant, 1975. p. 170. Veure també IVARS PEREZ, Josep, **La Ciutat de Dénia. Evolució i permanència del fet urbà.** Alacant, 1982. pp. 65-66.

sol·licita un carregament de censal per tal de poder fer front a les obres el dia 27 d'agost de 1638, iniciant-se una sèrie de tràmits (declaració dels testimonis l'onze de setembre) que conclouran amb la concessió de dit carregament, publicada el dos de desembre del mateix any. Així, ho bé les obres no van realitzar-se tan ràpidament com Palau dóna a entendre, ho bé el censal es va demanar una vegada l'obra ja conculsa.

Malgrat tot, aquest text és un exemple més de la preocupació dels representants municipals d'una vila costanera com Dénia per fer front a l'amenaça dels pirates i corsaris berberiscos, de vegades conjuntament amb els francesos, com és el cas referit per Palau en l'any 1642 ⁽⁶⁾. Així mateix, ens indica la preponderància que el raval de Dénia havia pres front a la Vila, intramurs del Castell, i de l'expansió urbana d'aquell cap a la mar, raó primera del projecte de fortificació que després seria abandonat i sols realitzat en part.

A la transcripció s'ha mantingut l'ortografia original, a la qual sols s'ha afegit l'accentuació, per tal d'ajudar a fer més comprensible el text, a l'igual que algunes expressions en llatí, termes administratius i dubtosos que s'han traduït i explicat en nota.

La vila i ravals de
Dénia.
Vespasià Gonzaga,
1575 (A.G.S.).

6.- PALAU, Marco
Antonio. Ibid, pp. 173-176.

**EXPEDIENT D'ENDERROCAMENT DE CASES DEL PORTAL DE
LA MAR, FORA DEL MUR, PER A LA REPARACIÓ
D'UN LLENÇ DE MURALLA.
ARXIU MUNICIPAL DE DÉNIA, L·LIGALL 328**

Regest:

Sol·licitut feta per Joan Baptiste Rodriguez, notari, síndic i procurador de la ciutat de Dénia davant del Lloctinent General del Regne per tal de poder

carregar a censal les quantitats necessàries per fer front a l'enderrocament de part de dues cases i la reconstrucció d'un llenç de muralla prop del portal de la Mar davant l'estat d'empobriment de la vila de Dénia.

f. 1 r.

[Al marge esquerre] Còpia

[Al marge dret] Decret

De la Ciutat de Dénia

Derribo de las Casas del Portal d[e] la part d[e] fora d[e]l de la Mar; és per a la reparació d[e] un tros de Muralla d[e] la mateixa part desde del portal a la torre d[e] Galliner.

Auditor lo Noble Don Pedro Sanz D D R C, Escrivà
Joseph Gurrea, nott[ari].

f. 2 r.

Die vigesimo septimo mensis septembris An[n]o Milesimo Sexentesimo trigesimo octavo posuit Joanes Babtista Rodriguez not[ari] Sindicus et Procurator.

Ill[ustrisi]mo et Ex[cellentisi]mo Señor.

Ih[esu]s. Joan Batt[ist]a Rodriguez no[tari] Síndich y procurador de la Ciutat de Dénia suplicant com millor pot diu que per una part en la Real Vicita fonch manat per vos[tr]a exelència al Justícia y Jurats de la dita Ciutat fer derrocar part de les casses que la una és de Antoni Mulet notari y la altra de Simó Catena eo de la muller de aquell les quals estan fora lo mur de dita ciutat prop lo portal dit de la mar obtemperant⁽¹⁾ al qual manament foren derocades les parts de dites casses en la conformitat per vos[tr]a ex[cel·lència] fonch manat a la matexa ciutat pagar los preus en que serien estimades no admetent la contradicció que per part de dita ciutat se intenta posar per la qual rahó dites casses foren preades per persones expertes y llegítimament ço és la part de casa derocada del dit Antoni Mulet

f. 2 v.

en setanta dos liures, Deu sous y la altra part de cassa derrocada de Simó Catena eo de la muller de aquell en dosentes trentaset liures deu sous les quals dites quantitats acumulades fan summa de tresentes y deu liures y per altra part vent los tunch (2) Justícia y Jurats y demés oficials de dita ciutat los perills grans que les terres que estan en la marina tenen en este temps en particular per rahó de les grans guerres y molts pirates del Mar que les amenassen han regonegut diligentment totes les muralles de dita Ciutat y han trobat totes aquelles ser molt fortes excèpte lo pany que està a la part de la mar que abaixa dende la muralla de la vila y finix en la torre del Galliner lo qual pany està solament de una tàpia flaca per la qual ab facilitat lo enemich podria entrar en dita Ciutat y desijant los particulars de aquella tota siguritat en Consell general determinaren fos alçada y engrujada (3) dita tàpia de obra de mamposteria conforme la alçada

y gruxa de la demás muralla del Raval de dita Ciutat ab corredor y antepit y com gran part de les rendes de dita ciutat consisteixquen en la negociació y tracte de la mar la qual per rahó de dites guerres y Pirates a molt menys fallit y per esta causa estiga pobre e impossibilitada

f. 3 r.

per haver de pagar les dites tresentes y deu liures y prosseguir dita obra y com al present ningú tinga Possessió de la dita Ciutat y marquessat de Dénia ans bé aquella està en litigis pendents y dites causes sien tan notòries y útils, Per ço supplica lo dit Rodriguez en dit nom que per Vostra Exelència y Real Consell sia dada facultat a la dita Ciutat eo a la perssona o perssones qui tindrà o tindran poder de aquella per a carregar a censal siscentes y deu liures ço és les tresentes y Deu per haver de pagar los preus de les parts de les casses derrocades y les tresentes per a la prosecussió de la obra de dita muralla y per haver de fer y fermar los actes oportuns y necessaris ab les clàusules ordinàries y fer tot lo demás que convinga per a què lo dit carregament del censal tinga Degut effecte com així ett[cètera] et licit ett[cetera].

[Al marge esquerre] Palmir.

Altissimus ettc[ètera]

E vocata causa Nobilis Don Petrus Sanz audiat et eam expediat juxta forum. Provissa per Nobilem Don Joannem Hieronymum Blasco Regentem Consellariam Die vigesimo sexto mensis Augusti

f. 3 v.

anno millesimo sexcentesimo trigessimo octavo. Valentie.

Don Franciscus Alreus.

Ih[esu]s. M[ari]a. Die vigesimo septimo mensis Augusti anno millesimo secentesimo trigessimo octavo. Recipiatur informacio super contentis in hac supplicatione.

Don P[etru]s Sanz

Informació del testimoni rebuda en la present Ciutat de València a Instància y supplicació de Joan Baptiste Rodriguez notari síndich y procurador de la ciutat de Dénia sobre la supplicació per aquell en dit nom possada Die vigesimo septimo mensis Augusti anno millesimo sexcentesimo trigessimo octavo.

Die XI mensis septembris anno a nati[vitate] d[omi]ni MDCXXXVIII.

Vicent Esteve ciutadà de la Ciutat de Dénia habitador de dita ciutat atrobat en la present ciutat de València de edat que dix de trenta y sinch anys poch més o menys testimoni produhit

f. 4 r.

y donat per part e a instància de Joan Baptiste Rodriguez notari en nom de

síndich y procurador de la Ciutat de Dénia sobre la supplicassió possada per aquell en vint y set de Agost del present any lo qual Jura a nostre señor Déu ettc[ètera] dir y testificar veritat ettc[ètera]

E fonchli llesta la dita supplicassió possada per lo dit Joan Baptiste Rodriguez not[ari] dicto nomine en vint y set de Agost propassat del present any.

E Dix ell testimoni que lo que sab y pot dir sobre les cosses contengudes en dita supplicassió és que ell testimoni sab molt bé que en la vissita que feu sa excelència ara novament en la ciutat de Dénia manà als officials de dita Ciutat derrocassen dos casses eo part de aquelles que estan al portal de la Mar fora los murs y per dita ocassió ha hoit dir que la dita ciutat ha de pagar als senyors de dites casses tresentes y deu liures y que sa excelència ha instat mandato per a què es paguen dites quantitats a dits senyors de dites casses y que també sab molt bé que per ocassió dels molts moros y pirates que van per la mar de dita Ciutat de Dénia està la dita ciutat en perill que si los moros

f. 4 v.

intentassen asaltarla es trobarien en perill per haver en les muralles un pany a la part de la mar molt prim y que ab facilitat se podria rompre y batre y per dita rahó sab ell testimoni que los Jurats y demás officials han fet mirar y regonéixer a persones expertes dit pany y haver resolt que lo dit pany se ha de adobar conforme estan les demás muralles y per dita ocassió ha hoit dir que és menester per dita obra y per a ajuda de aquella més de tresentes liures y que ell testimoni sab molt bé que dita ciutat de Dénia no té diner del contant ni tampoch de hon poderlo haver per a ajudar a dita obra y pagar dites casses sinó prenitlos ha censal per haver vengut ha menys les rendes de dita ciutat per ço que la sissa de dita ciutat ha vengut molt a menys per les poques negociacions y tractes que huy hi ha en dita ciutat; lo que dix saber ell testimoni així per ser públich y notori tot lo desús dit en dita ciutat de Dénia com també ser vehy y habitador de dita ciutat y haver tengut càrrechs de dita ciutat y per dita rahó saber el estat en què està huy dita ciutat. E açò és ett[cètera].

Vicent Esteve

f. 5 r.

Dicto die.

Franciscus Palmir clergue de la ciutat de Dénia y vehy y habitador de aquella de present atrobat en la present ciutat de València de edat que dix ser de vint y dos anys poch més o menys testimoni produhit y donat per part e a Instància de Joan Baptiste Rodriguez notari en nom de síndich y procurador de la Ciutat de Dénia sobre la supplicassió possada per aquell en vint y set de Agost propassat lo qual Jura a nostr[e] señor Déu Jesuchrist ettc[ètera] Dir y testificar veritat de lo sabrà ettc[ètera].

E fonchli llesta la dita supplicassió possada per lo Joan Baptiste Rodriguez notari dicto nomine en vint y set de Agost propassat del present

any.

E Dix ell testimoni que lo que sab y pot dir ell testimoni en veritat és que havent manat en la vissita que féu sa exelència en la Ciutat de Dénia que dos casses construhides eo part de aquelles fora lo portal dit de la Mar y prop de les muralles de dita Ciutat fossen derrocades per lo impediment que feyen a dites muralles les quals

f. 5 v.

dites dos casses eo part de aquelles foren apreades en tresentes y deu liures moneda de València; y així mateixa sab ell testimoni que pretenent la dita ciutat no deure pagar dites quantitats fonch despachat per manament de sa exelència un mandato manant als Justícia y Jurats de dita Ciutat de Dénia que ipso facto pagassen als señors de dites casses les quantitats que aquelles foren aprehades; y així mateixa sab molt bé ell testimoni que per los molts cossaris y moros que naveguen per la mar y amenaçar les terres marítimes la dita Ciutat nessesita de que un pany que està a la part de la Mar que dependeix de la muralla de la Vila fins la torre nomenada del Galliner de que sia alçat y engruxat a la mida de la mateixa muralla que està contigua a d'aquella per ser com és de tàpia ordinària y molt baix y vell y que ab facilitat se podrà escalar dita ciutat y que per dita causa nessesita de diner per a subvenir dit dany per lo menys de tresentes liures per a ajuda de dita obra et pariter sab molt bé ell testimoni que les rendes de dita ciutat han vengut

f. 6 r.

ha menys y en particular la sissa que és la major no se arrenda al present més de la mitat de lo que es solia y acostumava arrendar y que per dita causa y rahó està pobríssima y alcansada dita ciutat y que no té altre camí ni expedient ni millor que carregar-se la cantitat contenguda en dita supplicació a censal lo que dix saber ell testimoni per ser vehy y habitador de dita Ciutat de Dénia com per ser públich y notori en tots los vehins y particulars de aquella. E açò és ettc[ètera].

Fuit sibi lectum ettc[ètera].

Francisco Palmir

Dicto die.

Joseph Vives mercader habitador de la present Ciutat de València de edat que dix ser de quaranta y sinch anys poch més o menys testimoni produhit y donat per part e a instància de Joan Baptiste Rodriguez notari procurador de la Ciutat de Dénia sobre la supplicació possada per aquell en dit nom Die Vigessimo septimo menssis Augusti anno millessimo sexcentessimo trigessim octavo, lo qual Jura a nostre Señor Déu Jesuchrist et[cètera] dir y testificar veritat et[cètera].

f. 6 v.

E fonchli llesta la dita supplicació possada per lo dit Joan Baptiste Rodriguez notari nomine quo in causa Die vigessimo septimo mensis augusti

presentis anno millesimi sexcentessimi trigessimi octavi.

E Dix ell testimoni que haventseli llegit per lo notari y escrivà rebedor de la present sua depossisió la desús dita supplicassió diu que havent anat a visita sa excelència a la dita Ciutat de Dénia manà en aquella als Justícia y Jurats y demés officials que derrocassen part de dos casses nomenades y espessificades en dita supplicassió per estar molt prop de la muralla de dita Ciutat lo que es féu encontinent y haventse derrocat dites casses eo part de aquelles fonch manat per sa excelència a la dita Ciutat pagassen als señors de aquelles lo preu y valor en què les havien estimades y així sab ell testimoni que per les grans guerres y corsaris que van per les mars de dita Ciutat de Dénia són estades amenasades les terres marítimes y per dita rahó la dita Ciutat de Dénia ha fet regonéixer les

f. 7 r.

muralles de la dita ciutat de Dénia y se ha trobat un pany de dita muralla a la part de la mar que abaixa de la muralla de la Vila a una torre vulgarment nomenada del Galliner la qual muralla és tan solament de una tàpia y que ab molta facilitat per ser molt vella flaca y baixa es podria per los enemichs escalar dita Ciutat de Dénia ab molta facilitat y així sab ell dit testimoni que per pagar dites casses y ajudar a alçar la dita muralla conforme a les demés que estan contigües té nessesitat dita Ciutat de Dénia de diner per lo menys de cantitat de siscentes y deu liures per a efecte de pagar dites casses y muralla com ya té dit dessús lo que no pot fer per estar com està impossibilitada y alcansada la dita Ciutat per haver vengut a menys les rendes y en particular la sissa que és la major que té dita Ciutat y arrendarse huy en trenta mil sous ha hon solien estos anys propassats arrendarse dits drets y sissa en pus de sexanta mil sous y que així no té de hon pagar sinó és carregantse a censal la dita quantitat, lo que dix saber ell testimoni per haverse trobat

f. 7 v.

en la dita Ciutat de Dénia al temps de la dita Vissita y molt enans y ser natural de dita Ciutat y per dita rahó saber ell testimoni tot lo desús dit per ser públich y notori. E açò és ett[cètera]. Fuit sibi lectum ett[cètera].

Joseph Vives.

[Al marge superior] P[ag]à lo D[oct]or Palmir quaranta dos sous ab los testimonis.

f. 8 r.

Illustrissimus et Excellentissimus Dominus Locumtenens et Capitanus Generalis Et[ceter]a

In factu supplicationis posite per Johannem Baptistem Rodriguez notarium syndicum civitati Denia Die vigesimo septimo mensis augusti nuper elapsi laben tis anni Millessimi sexcentessimi trigessimi octavi tenori sequentis Juan Baptiste Rodriguez not[ari] s[í]ndich y procurador de la Ciutat de Dénia supplicant com millor pot diu q[ue] per una part en la Real Vicita fonch manat per Vostra Ex[cel·lència] als Jus[tí]cia y Jurats de la dita ciutat fessen derrocar

part de les cases que la una és de Antoni Mulet not[ari] y la altra de Simó Catena eo de la muller de aquell les quals estan fora lo mur de la present Ciutat prop lo portal de la Mar

f. 8 v.

obtemperant al qual manam[ent] foren derrocades les parts de dites cases en la conformitat per V[ostr]a Ex[cel·lènci]a manada y en après mateix per vostra Ex[cel·lènci]a fonch manat a la mateixa ciutat pagar tots los preus en què serien estimades no admetent la contradicció que per part de dita ciutat se intenta posar per la qual rahó dites cases foren preades per persones expertes y llegítimament de la part de la casa derrocada del dit Antoni Mulet en setanta dos lliures Deu sous y la altra part de casa derrocada de Simó Catena eo de sa muller de aquell en Doscentes trenta y set lliures Deu sous, les quals dites cantitats acumulades fan summa de Trescentes y Deu lliures y per altra part vent los tunc Justícia y Jurats y demés oficials de dita ciutat de dita ciutat (sic) los perills grans que terres que estan en la

f. 9 r.

marina tenen este temps en particular per rahó de les grans guerres y molts pirates del mar que les amenacen han regonegut diligentment totes les muralles de dita ciutat y han trobat totes aquelles ser molt forts excepte lo pany que està a la part del mar que abarca dende la muralla de la Vila y finix en la torre del galliner lo qual pany està tan solament de una tàpia flaca per la qual ab facilitat lo enemich podria entrar en dita ciutat y desijant los particulars de aquella tota seguritat en consell general determinaren fos alçada y engruixada dita tàpia de obra de manposteria conforme la alçada y gruixa de la demés muralla y del raval de dita ciutat ab corredor y ante (4) y com gran part

f. 9 v.

de les rendes de dita ciutat consisteixca en la negociació y tracte de la mar la qual per rahó de dites guerres y pirates ha molt menys fallits y per esta causa estiga pobre e impossibilitada per a haver de pagar les dites Trescentes y deu liures y proseguir dita obra y com al present ningú tinga posesió de la dita ciutat y marquesat de Dénia ans bé aquella està en litigi pendent y dites causes sien tan notòries y útils. Per çò supplica lo dit Rodrigues en dit nom que per V[ostra] Ex[cel·lènci]a y Real Consell sia dada facultat a la dita Ciutat eo a la persona o persones que tindrà o tindran poder de aquella per a carregar a censal siscentes y deu liures çò és les Trescentes y deu liures per a haver de pagar los preus de les parts de les cases derrocades y les

f. 10 r.

Trescentes per a la prosecució de la obra de dita muralla y per haver de fer y fermar los actes oportuns y necessaris ab les clàusules ordinàries y fer tot lo demés que convindrà per a què lo dit carregament de censal tinga degut efecte com axí et[cètera] Vissa dicta supplicatione en ocazione causa Regia comisione facta nobili ac dilecto Consiliario don Petro Sanz Regii Consilii

Doctori et provisione in (...) continuatis; vissa testium informatione supercontentis in supprainserta supplicatione productorum et recepta die undecimo mensis septembris nuper elapsi; vassis deniq[ue] videndis et[ceter]a cuius informatione testium per dictum Syndicum civitatis Denie productori sufficienter constat de urgenti necessitate dicta civitatis et de defectu pecuniae quid converti possit in rebus in dicta

f. 10 v.

petitione memoratis ob quod erutilius est sumere ad censum quantitatem sexcentarum et decem librarum ad effectus in dicta petitione memoratos et nullus est qui dictam licentiam concedat quia dicta Civitas et Marchionatus Deniae ad praesens Dominum et Marchionem non habet sederius administratio fructuum et emolumentorum est sub nudo administratore et quasi sub sequestro donec lis inter contententes de dicta Civitati et Marchionatu seu de eius possessiones (...) idcirco et alias sua ex[celenci]a ex deliberatione Regii Consilii providet et declarat at quod concedatur facultas dictae civitati pro ut hac Regia provisione conceditur ut sumere possit ad censum dictas sexcentas et Decem libras ad effectus in dicta supplicatione contentos in uno vel pluribus contractibus dictam quantitatem non excedantur possen(...) publici ad forum Regiae Pragmaticae cum omnibus

f. 11 r.

clausulis obligationibus et aliis necessariis et solitis apponi in contractibus annuis censuariis interponendo circa praedicta et eorum singula propter defectum domini vel possessoris dictae civitatis et Marchionatus ad quem concessio huius facultatis et Decreti de iure spectabat nostram (...) Regiam auctoritatem pariter et Decretum. D. Jo[an] Hie[ronimo] Blasco R[egentem] Vt. D. Balt[asar] Sanz Vt. D. Onofr[e] B. Ginart Vt. Polo Vt. D. Petrus Sanz.

Publicata fuit haec Regia provisio per Don Franciscum Alreus Regium mandati scribam die secunda mensis Decem[bri]s Anno a nat[ivitat]e D[omi]ni MDCXXX octavo instante et sup[plicant]e Johanne Bap[tist]a Rodriguez not[ario] syndico civitatis Deniae Val[enti]a et[ceter]a et Pritibus

f. 11 v.

pro testibus Francisco Mendoça not[ar]io Regio et Hieronymo Fernando scriptore Valentia habit[at]ore].

NOTES A LA TRANSCRIPCIÓ:

1. **obtemperant**, del llatí *obtempero*, obeir, conformar-se, sotmetre's.
2. **tunch**, de l'adverbi llatí *tunc*, aleshores, en aquell moment.
3. **engrujada**, engruixada, donar-li més gruix. Fer-la més ampla.
4. **ante**, amplit de la muralla. Al full 2 v. apareix com a **antepit**.